

28.05.2019 № 2428 / 6/99-99-14-05-01-15/ПК

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України розглянула звернення Товариства щодо надання податкової консультації стосовно застосування РРО при здійсненні операцій з поповнення електронних гаманців користувачів електронними грошима та в порядку статті 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) повідомляє.

Чи зобов'язане Товариство застосовувати реєстратори розрахункових операцій (далі – РРО) при здійсненні операцій з розповсюдження електронних грошей за допомогою мережі Інтернет шляхом поповнення електронних гаманців споживачів та отримання оплати за такі операції з використанням електронних платіжних засобів (в тому числі платіжної картки)?

Чи зобов'язане Товариство застосовувати РРО при наданні користувачам послуг агента з розрахунків електронними грошима шляхом перерахування грошових коштів з використанням електронних платіжних засобів (в тому числі платіжної картки)?

Правовідносини у цій сфері регулюються Податковим кодексом України (далі – Кодекс), Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265).

Законом № 265 визначено правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Встановлення норм щодо незастосування РРО у інших законах, крім Податкового кодексу України, не допускається.

Відповідно до статті 2 Закону № 265 розрахункова операція – приймання від покупця готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (ненадану послугу), а у разі застосування банківської платіжної картки – оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця.

Місце проведення розрахунків – місце, де здійснюються розрахунки із покупцем за продані товари (надані послуги) та зберігаються отримані за реалізовані товари (надані послуги) готівкові кошти, а також місце отримання покупцем попередньо оплачених товарів (послуг) із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо (стаття 2 Закону № 265).

Згідно з пунктом 2 статті 3 Закону № 265 суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або безготівковій формі,

зобов'язані видавати особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї, включаючи ті, замовлення або оплата яких здійснюється з використанням мережі Інтернет, при отриманні товарів (послуг) в обов'язковому порядку розрахунковий документ встановленої форми на повну суму проведеної операції.

Разом з тим пунктом 12 статті 9 Закону № 265 визначено, що РРО та розрахункові книжки не застосовуються, якщо в місці отримання товарів (надання послуг) операції з розрахунків у готівковій формі не здійснюються (оптова торгівля тощо).

Вимоги, що регулюють випуск та використання електронних грошей в Україні, викладено у статті 15 Закону України від 05 квітня 2001 року № 2346-III «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та Положенні про електронні гроші в Україні, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 04.11.2010 № 481.

Принцип роботи електронних грошей загалом полягає у тому, що будь-яке підприємство чи компанія може бути як у ролі торговця, отримуючи електронні гроші за товари та послуги, так і в ролі користувача, оплачуючи ними свої покупки. Для цього компанія як юридична особа на підставі договору, укладеного з банком (емітентом або агентом з розрахунків), відкриває два електронні рахунки (гаманці) – один для отримання електронних грошей як торговця, а інший – для розрахунку як користувача.

Щоб здійснити платіж, необхідно спочатку придбати за реальні гроші платіжні засоби системи (зобов'язання). Вони зараховуються на електронний гаманець, а потім їх використовує користувач. Поповнювати електронний гаманець можна через відділення банків, з якими співпрацює система, з платіжної картки, з поточного банківського рахунку або через платіжні термінали.

У разі надходження електронних грошей на електронний гаманець їх можна перевести в готівку або на банківський рахунок.

Враховуючи викладене, при продажу (розповсюдженні, придбанні) електронних грошей за готівкові кошти та здійсненні розрахунків за товари (послуги) електронними грошима РРО застосовуються на загальних підставах згідно з вимогами чинного законодавства. Разом з тим, при продажу (розповсюдженні, придбанні) електронних грошей виключно у безготівковій формі (шляхом переказу коштів із розрахункового рахунку на розрахунковий рахунок через установу банку) застосування РРО є не обов'язковим.

Також РРО можна не застосовувати при здійсненні комерційним агентом операцій з розповсюдження електронних грошей на електронний гаманець споживача у разі відсутності місця проведення розрахунків, тобто, якщо оплата споживачем за поповнення продавцем електронного гаманця здійснюється через мережу Інтернет, а поповнення електронного гаманця споживача продавцем (розповсюджувачем) також здійснюється через мережу Інтернет.

Згідно з пунктом 52.2 статті 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію